

2024-06-20
KN2024/01376

Klimat- och näringslivsdepartementet

Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 Eskilstuna

Uppdrag att föreslå parametrar för en strategisk reserv

Regeringens beslut

Regeringen ger Energimarknadsinspektionen i uppdrag att föreslå de parametrar som avgör vilken kapacitetsmängd som får upphandlas inom en strategisk reserv för elförsörjning.

Vid genomförandet av uppdraget ska Energimarknadsinspektionen föra dialog med och vid behov inhämta kunskaper från Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät).

Energimarknadsinspektionen ska senast den 20 september 2024 redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

Närmare beskrivning av uppdraget

Energimarknadsinspektionen ska vid genomförandet av uppdraget särskilt beakta det underlag som Energimarknadsinspektionen och Svenska kraftnät tidigare lämnat till regeringen i frågan, i första hand Energimarknadsinspektionens förslag till tillförlitlighetsnorm för Sverige (Ei R2021:05) och En bedömning av resurstillräckligheten för svensk elförsörjning (Svk2023/2960). Myndigheterna har i ovannämnda underlag gjort bedömningar med utgångspunkt i parametrar som exempelvis:

- förväntad energi ej levererad (expected energy not served, EENS),
- förväntad förlorad last (loss of load expectation, LOLE),
- kostnaden för ny resurs (cost of new entry, CONE).

Om Energimarknadsinspektionen föreslår nya parametrar ska dessa beskrivas på ett sådant sätt att det framgår hur de förhåller sig till tidigare lämnat underlag.

De parametrar som föreslås ska vara tillämpliga oavsett om upphandlingen av en strategisk reserv genomförs årligen eller mer sällan. Uppdraget omfattar inte att ta ställning till behovet av en strategisk reserv på elmarknaden. Uppdraget omfattar inte heller att föreslå vilka kriterier som i övrigt ska gälla för upphandlingen av en strategisk reserv eller att bedöma marknadens förutsättningar att lämna anbud.

Skälen för regeringens beslut

EU:s medlemsstater får, som en sista utväg för att undanröja kvarstående resurstillräcklighetsproblem på elmarknaden, införa kapacitetsmekanismer. En kapacitetsmekanism är en åtgärd för att se till att nödvändig resurstillräcklighet uppnås genom ersättning till dem som håller resurser tillgängliga. Utgångspunkten är att kapacitetsmekanismen ska vara en strategisk reserv. I Sverige är effektreserven en sådan strategisk reserv. Lagen (2003:436) om effektreserv upphör att gälla den 16 mars 2025.

Regeringen har den 17 november 2022, på förslag från Energimarknadsinspektionen (Ei R2021:05), fastställt en tillförlitlighetsnorm för Sverige (I2022/02083). Svenska kraftnät har presenterat en nationell resurstillräcklighetsbedömning (Svk2023/2960). Det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystem för el, Entso för el, har också presenterat en europeisk resurstillräcklighetsbedömning (European Resource Adequacy Assessment, ERAA 2023). Sammantaget visar dessa underlag att kvarstående resurstillräcklighetsproblem i Sverige riskerar att överskrida tillförlitlighetsnormen.

Regeringen arbetar med inriktningen att det ska införas en ny strategisk reserv senast under 2025, i enlighet med den energipolitiska inriktningspropositionen Energipolitikens långsiktiga inriktning (prop. 2023/24:105).

De EU-rättsliga förutsättningarna för att införa en kapacitetsmekanism i form av en strategisk reserv anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el (EU:s elmarknadsförordning). Av artikel 25.4 i EU:s elmarknadsförordning

framgår att de parametrar som avgör vilken kapacitetsmängd som upphandlas inom kapacitetsmekanismen ska godkännas av medlemsstaten eller av en behörig myndighet som har utsetts av medlemsstaten, på förslag från tillsynsmyndigheten.

EU:s elmarknadsförordning anger inte vilken metod som ska användas för att fastställa vilken mängd kapacitet som behöver upphandlas inom en strategisk reserv för att åtgärda ett visst resurstillräcklighetsproblem. Beräkning av kapacitetsmängden som upphandlas bör göras inför en upphandling, antingen av regeringen eller av den myndighet som regeringen utser för att upphandla kapacitet inom den strategiska reserven. De parametrar som avgör vilken kapacitetsmängd som upphandlas ska emellertid beslutas efter förslag av tillsynsmyndigheten. Dessa parametrar är således en central del i utformningen av upphandlingen av en strategisk reserv, eftersom de avgör hur den kapacitetsmängd som får upphandlas ska fastställas.

Mot denna bakgrund bör Energimarknadsinspektionen, som är nationell energitillsynsmyndighet i Sverige, få i uppdrag att föreslå sådana parametrar som avses i artikel 25.4 i EU:s elmarknadsförordning.

På regeringens vägnar

Ebba Busch

Fredrik Forsberg

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Affärsverket svenska kraftnät